

สังคมไทยและนักกฎหมายได้เรียนรู้อะไรจากอดีตประธานาธิบดีเกาหลี

นายนพดล ปกรณ์นิมิตดี
อาจารย์ประจำคณะนิติศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีปทุม
noppadon.pa@spu.ac.th

นายโนห์ มูเฮียน อดีตประธานาธิบดีเกาหลี ได้ถึงแก่กรรมกะทันหัน เมื่อวันที่ 23 พฤษภาคมที่ผ่านมา และจากรายงานข่าวตามสื่อที่ปรากฏ ดูเหมือนจะเข้าใจได้ว่าการเสียชีวิตของอดีตประธานาธิบดีเกาหลีได้ทำนองนี้ จะเป็นการฆ่าตัวตาย ตามที่ตำรวจยืนยัน ด้วยเหตุพบจดหมายลาตายของท่านในเครื่องคอมพิวเตอร์ที่บ้านพัก

เหตุแห่งการฆ่าตัวตายนั้น เมื่ออ่านจากจดหมายลา จะพบว่ามีข้อความที่แสดงถึงความไม่สบายใจจากการถูกสอบสวนในข้อหาคอร์รัปชันเมื่อเดือนเศษที่ผ่านมาว่า "ร้ายแรงอย่างมาก" สำหรับตนเอง และขอภัยที่ทำให้หลายคนเดือดร้อน ในตอนท้ายยังสั่งเสียให้ "ฉาปณกิจ" ศพของตนและตั้งป้ายจารึก "เล็กๆ ให้ก็เพียงพอแล้ว"

ข้อหาคอร์รัปชัน นี้ยังเป็นเพียงข้อกล่าวหามิใช่หรือ

ข้อหาคอร์รัปชัน ร้ายแรงมาก จนถึงขั้นฆ่าตัวตายเลยหรือ

เป็นคำถามที่ใครหลายคนในสังคมไทยเรา อาจตั้งคำถามนี้อยู่ในใจ ว่าทำไม....ต้องฆ่าตัวตาย. ถ้าเป็นบ้านเรา สมมติว่าการเมืองบางคน โดนข้อหาคอร์รัปชัน คงอาจจะมีบางคนรีบเถียงทันควันเลยว่า ไม่มีหลักฐานหาว่าผมทำผิดได้อย่างไร บางคนอาจบอกว่าต้องรอศาลตัดสินก่อน แต่ถ้าสมมติศาลยังตัดสินว่าผิดอีก ก็อาจเถียงต่อได้ว่า คดีไม่ยุติธรรมสำหรับเขาตั้งแต่ชั้นสอบสวนแล้ว

“เลี้ยวจากจุดสุดท้าย กลับไปสู่จุดเริ่มต้นใหม่” ทำให้นึกถึงเด็กที่เล่นเกมแพ้ แล้วขอกดเล่นเกมใหม่ทันที

คำตอบของคำถามว่าทำไม..ฆ่าตัวตาย.ดังกล่าวข้างต้น น่าจะ อยู่จิตสำนึก และความรู้สึกผิดชอบชั่วดี หรือ คุณธรรมและจริยธรรม นั้นเองซึ่งในส่วนหลังนี้จะอยู่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2550 หมวดที่ว่าด้วยคุณธรรมและจริยธรรมของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองนั่นเอง โดยเอกสารร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ฉบับลงประชามติ ที่ได้มีการพิมพ์เผยแพร่แก่ประชาชน เพื่อประกอบการลงประชามติ หน้า 181 ได้ให้เหตุผลไว้ตอนหนึ่งว่า ความโปร่งใส มีคุณธรรมและจริยธรรมของนักการเมือง คือสิ่งที่ขาดหายไป ในรัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2540

จะขาดหายไปจริงในเชิงพฤตินัยหรือไม่ คงเป็นเรื่องที่ต้องมีการขออนุมัติจากภาครัฐ เพื่อทำการศึกษาวินัยทั้งเชิงคุณภาพ และเชิงปริมาณ เพื่อค้นหาทศรูปที่อาจไม่มีวันที่สามารถเขียนออกมาเป็นรายงานวิจัยได้ แต่ที่แน่นอนคือในเชิงนิติบัญญัติ รัฐธรรมนูญ พ.ศ.2540 ได้พลิกคูกทหมดแล้ว ก็ไม่ปรากฏหมวดว่าด้วยคุณธรรมและจริยธรรมของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง แต่อย่างใด

แต่อย่างไรก็ตาม การมีบทบัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ ก็คงไม่ใช่หลักประกันคุณธรรมและจริยธรรมของนักการเมือง เพราะความสัมพันธ์ของกฎหมายจะต้องอยู่ที่การบังคับใช้กฎหมายประกอบด้วย แต่สิ่งหนึ่งที่น่าจะดีกว่าตัวบทกฎหมาย นั่นก็คือ จิตใจ คุณธรรมและจริยธรรม มโนสำนึกที่ดีของบุคคลแต่ละคนที่มีอยู่ภายในตัว ที่ไม่จำเป็นต้องรอให้มีกฎหมายมาบอกว่าอะไรผิดอะไรถูก

คนเราทุกคน ถ้าคิดดี ทำดี ไม่เอาเปรียบใคร มีคุณธรรมและจริยธรรม เป็นเครื่องยึดเหนี่ยวทั้งต่อเรื่องส่วนตัว และตำแหน่งงานที่ทำอยู่ และมีความละเอียดต่อการกระทำผิดของตนเอง ไม่ต้องรอให้ใครมาสั่งให้ทำความดี บทบัญญัติในรัฐธรรมนูญหมวดที่ว่าด้วยคุณธรรมและจริยธรรมของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ก็จะกลายเป็นเพียงเครื่องมือเพื่อจัดการกับคนไม่ดีเท่านั้น คนดี หรือนักการเมืองที่ดี ก็แทบจะไม่มีควมจำเป็นต้องกลัวบทบัญญัตินี้แต่ประการใด

หิริ โอตตะปะ น่าจะถือได้ว่าเป็นสิ่งหนึ่งที่สังคมไทยจะต้องฝากแก่ลูกหลานในโลกแห่งอนาคตที่จะก้าวสู่ถนนการเมือง กันเสียกระมัง

บังเอิญว่าอดีตประธานาธิบดีท่านนี้ก็เป็่นนักกฎหมายคนหนึ่งเช่นกัน ทำให้นึกถึง วาตะ หรือคำพูดดีๆจากหนังสือของ ศ.พิเศษ ประสิทธิ์ โฆวิไลกุล เรื่อง กฎหมาย ศีลธรรม และความรับผิดชอบต่อสังคมของนักกฎหมาย ในหน้า 6 ที่กล่าวว่า *นักกฎหมายเป็นวิศวกรของสังคม (Lawyer as the social engineer) (Professor Roscoe Pound กล่าว)*

วิศวกรของสังคมในที่นี้ จะหมายถึงว่านักนิติศาสตร์ เป็นบุคคลหนึ่งที่บทบาทและความสำคัญและเป็นผู้นำสังคมด้วย ซึ่งก็บังเอิญสอดคล้องกับเรื่องราวของอดีตประธานาธิบดีท่านนี้

นายโนห์ได้ชื่อว่า เป็นนายหัวก้าวหน้า เคยเป็นนายความให้กับนักศึกษาและกรรมกรที่ก่อเหตุประท้วงต่อต้านรัฐบาลในยุคที่เกาหลีได้ปกครองด้วยเผด็จการทหารอยู่เนืองๆ จนในที่สุด ถูกยึดหนังสือประกอบวิชาชีพนายด้วยเหตุผลที่ว่าส่งเสริมให้กรรมกรก่อหวอดประท้วงอย่างผิดกฎหมาย ทำให้นายโนห์หันมาเล่นการเมือง ได้รับเลือกตั้งเป็นผู้แทนราษฎรและได้เข้าจกกลายเป็นหัวหน้าพรรคยูริ พรรคการเมืองที่ก่อตั้งโดยนายคิม แด จุง อดีตประธานาธิบดี และผู้นำสิทธิมนุษยชนที่เคยได้รับรางวัลโนเบลสันติภาพ นำพรรคได้ชัยชนะอย่างเซอร์ไพรส์ เมื่อปี 2545 จนได้ดำรงตำแหน่งประธานาธิบดีในที่สุด (มติชนออนไลน์ 24 พค.52)

ในซีกโลกตะวันตก เปรียบเทียบนักกฎหมายเสมือนวิศวกรหรือสถาปนิกของสังคม ฉะนั้นบทบาทของนักกฎหมายรุ่นใหม่ในสังคมไทย โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ผู้ที่ประสงค์จะเข้าไปอยู่ในแวดวง

การเมืองหรือคิดจะทำงานให้นักการเมืองรุ่นใหม่ในอนาคต คงอาจต้องขอฝากเรื่องราวของอดีต
ประธานาธิบดีเกาหลี ไว้เป็นเครื่องเตือนใจตนเอง ในเรื่องความละเอียดต่อสังคม

นักกฎหมาย เป็นวิชาชีพหนึ่ง ที่ต้องหาเลี้ยงตนเองดังวิชาชีพอื่นๆ แต่กระนั้นอำนาจเงินตรา ก็
ไม่ควรมาอยู่เหนือความละเอียด นักกฎหมายจึงควรต้องทำหน้าที่รับใช้สังคมเป็นหลักมิใช่รับใช้
เงินตราหรือนายทุน นักกฎหมายถ้าไม่มีความละเอียดแล้ว ก็พร้อมที่จะโกหกได้ทุกอย่าง และ
บังเอิญนักกฎหมายเป็นคนที่ต้องใช้เหตุใช้ผลอยู่มาก จึงอาจกลายเป็นคนที่โกหกได้เก่งโดยปริยาย
ไป สำหรับใครบางคนไปเสียแล้ว

สุดท้ายเคยได้ยินบางท่านบอกว่า เด็กหรือเยาวชนสมัยนี้ ขอมรับ คนเก่ง แต่จี้โกง ก็ได้ ซึ่ง
ตรงนี้เป็นความคิดที่น่ากลัวมาก ประกอบกับสังคมสมัยนี้ ก็ขอมรับคนที่เงินตรามากหรือเกิน ใครมี
เงินมากก็พร้อมยกมือกราบไหว้ โดยไม่สนใจเบื้องหน้าเบื้องหลัง

ถ้าผู้ใหญ่อย่างเราๆตอนนี้ ไม่รีบสอนหรือปรับเปลี่ยนทัศนคติเยาวชนของชาติ ให้ละเอียดต่อ
การเป็นคนจี้โกง รังเกียจคนจี้โกง หรือ ถ้าวการถูกกล่าวหาว่าเป็นคนจี้โกง อะไรจะเกิดขึ้นกับ
สังคมไทยเรา เพียงให้แค่มีความละเอียด หรืออภัยต่อการกระทำที่ไม่ดี ส่วนจะผิดหรือถูก
ค่อยว่ากันอีกที สังคมในอุดมคติ หรือในฝันของพวกเราคงจะเกิดขึ้นได้อย่างแน่นอน ไม่วันใดก็
วันหนึ่งครับ

เหตุผล ปกรณ์หมัดดี นิตยสาร